

PESTBELEID

SCOUTS LONDERZEEL

Voorwoord

Binnen onze scouts streven we ernaar een plek te zijn waar iedereen zich welkom en veilig voelt. Als leiding doen wij er alles aan om een warme en respectvolle omgeving te creëren, waarin elk lid zich goed kan voelen.

Toch komt pestgedrag helaas nog vaker voor dan we zouden willen. In een grote groep – zowel bij de leden als binnen de leiding – kunnen spanningen ontstaan en kan ongepast gedrag optreden. Om dit te voorkomen, hebben wij dit pestbeleid opgesteld.

We beseffen dat pesten nooit volledig te vermijden is, maar met dit beleid willen we duidelijkheid scheppen over hoe we hiermee omgaan. Zo weet iedereen wat te doen wanneer pestgedrag wordt opgemerkt of ervaren.

Binnen onze scouts zijn twee vertrouwenspersonen aangeduid. Zij vormen het eerste aanspreekpunt voor leden, ouders en leiding. In onderling overleg wordt dan getracht een oplossing te vinden.

Ervaar je pestgedrag of merk je dat iemand uit je omgeving hiermee te maken krijgt? Aarzel dan niet om contact op te nemen met één van de vertrouwenspersonen. Zij staan klaar om te luisteren en te begeleiden.

Het doel van dit pestbeleid is om een vertrouwde, respectvolle en positieve omgeving te creëren, waar iedereen zichzelf kan zijn en met plezier naar de scouts komt.

Wat is pesten?

Pesten is kwetsend en/of bedreigend gedrag dat zich stelselmatig herhaalt, waarbij het slachtoffer emotionele of fysieke schade oploopt. Pesten gebeurt regelmatig of over een langere periode en vaak in groepsverband. Daarbij is er vaak een machtsverschil tussen pester en slachtoffer.

De pester wil zich groter, (verbaal) sterker of populairder voordoen dan het slachtoffer. Met andere woorden: de pester is op zoek naar macht, en probeert die te verkrijgen door het slachtoffer te viseren. Vaak speelt ook de angst om zelf gepest te worden een rol bij de pester.

Het verschil tussen plagen en pesten ligt in de intentie en de duur. Plagen is van korte duur, gebeurt zonder machtsverschil en is meestal wederzijds. Toch kan ook plagen kwetsend zijn als iemand zich er niet goed bij voelt.

Binnen onze scouts tolereren we geen enkel vorm van pestgedrag. We vragen iedereen om alert te blijven en in te grijpen wanneer dit voorkomt. De reactie van omstaanders is vaak van groot belang voor het slachtoffer — samen kunnen we een verschil maken.

Opgesteld door Pol Peeters, Jana De Maerschallck, Maite De Maerschallck, Seppe Fonteyn en Lara Van Den Bergh.

Inhoudstafel

1. Hoe pakken wij het aan?	4
2. Preventie	6
3. Cyberpesten	7
4. Rol van de leiding	8
5. Rol van ouders	8
6. Externe begeleidingsmogelijkheden	9
7. Evaluatie	10
8. Tips tegen pesten	11
9. Bronnen	12

1. Hoe pakken wij het aan?

Wij maken binnen onze scouts gebruik van de No Blame Methodiek om met pestsituaties om te gaan.

Een rode draad in de methodiek is de uitspraak: '**Over feiten kun je discussiëren, gevoelens zijn er**'.

De nadruk ligt niet op wat het slachtoffer precies is overkomen, maar wel op de impact daarvan op die persoon én op de groep, en op het verbeteren van de groepssfeer.

De verschillende uitgangspunten van de methodiek zijn:

- Pesten is een groepsprobleem, niet enkel een probleem tussen twee personen.
- Het doel is de groepssfeer te verbeteren en verantwoordelijkheid te delen.
- De aanpak is een proces, geen éénmalige actie

De klemtoon ligt op het oplossen van het probleem en op het creëren van een positieve groepssfeer.

Het toepassen van deze methodiek is uiteraard een proces – niet iets wat je van de ene week op de andere kunt kunnen veranderen. Maar dat tijd en betrokkenheid van de hele groep vraagt.

1.1 Stappenplan No Blame-methode

STAP 1: Ga in gesprek met het slachtoffer

Je gaat in gesprek met het slachtoffer dat gepest wordt. Het is belangrijk dat deze persoon zich gehoord en gesteund voelt en zijn of haar volledige verhaal kan vertellen. Het doel is hier om duidelijkheid te krijgen over de situatie en over hoe het slachtoffer zich daarbij voelt.

Met toestemming van het slachtoffer stel je samen een No Blame-groepje samen, waarmee je de volgende stappen van de methodiek doorloopt. De groep bestaat:

- De pester
- Belangrijke omstaanders (zowel degenen die meedoen als degenen die niets deden)
- Enkele personen waarbij het slachtoffer zich **veilig** voelt.

STAP 2: Organiseer een eerste bijeenkomst

Spreek elk lid van de No Blame-groep aan en vraag of ze samen met jou een probleem willen oplossen.

Vertel nog niet waar het precies over gaat. Zorg ervoor dat er niet te veel tijd zit tussen het moment waarop je de groep aanspreekt en het eigenlijke gesprek.

STAP 3: Leg het probleem uit

Je deelt de gevoelens van het slachtoffer met de groep. Gebruik daarbij zoveel mogelijk de woorden van het slachtoffer zelf. Je kunt ook het slachtoffer een brief laten schrijven of iets laten tekenen om zijn of haar gevoelens te uiten.

Benadruk duidelijk dat het niet de bedoeling is om iemand te straffen, maar dat je bezorgd bent en vertrouwen hebt in de groep om samen met ideeën te komen om het slachtoffer zich opnieuw goed te laten voelen.

Vermijd om in te gaan op details of beschuldigingen.

STAP 4: Deel de verantwoordelijkheid

Wanneer je het verhaal van het slachtoffer hebt gedeeld met de groep, met de nadruk op hoe die persoon zich voelt, vraag je naar de reactie van de groep. Je geeft hen ook de tijd en de ruimte om te vertellen hoe zij zich bij de situatie voelen. Hier is het wel echt belangrijk dat er geen discussie ontstaat over de feiten.

Je vertelt de groepsleden dat je op hen rekt en hen vertrouwt als groep. Je geeft hen dan uiteindelijk de verantwoordelijkheid om de situatie te verbeteren en ervoor te zorgen dat de gepeste zich terug gelukkig voelt in de groep.

STAP 5: Vraag naar ideeën van elk groepslid

Geef de groep even tijd om na te denken over hoe zij kunnen bijdragen aan een beter gevoel bij het slachtoffer. Laat elk groepslid een concreet voorstel doen.

Dit hoeven geen grootte acties te zijn, alle kleine gebaren helpen. Zorg er wel voor dat de voorstellen haalbaar en controleerbaar zijn, zodat je kunt nagaan of ze dit voornemen hebben waargemaakt.

Stimuleer de groepsleden om hun actie te formuleren in de ik-vorm, bijvoorbeeld: “ik zal vragen of ze wil meespelen” of “Ik zal ze altijd begroeten in het begin van de vergadering”.

STAP 6: Laat het aan de groep over

Bedankt de groep voor hun inzet en voorstellen, en geef hen de tijd en ruimte om hun acties uit te voeren. Herhaal dat de verantwoordelijkheid bij hen ligt en dat je er vertrouwen in hebt dat ze dit samen kunnen aanpakken.

Vertel dat je binnenkort opnieuw een gesprek zal hebben met het slachtoffer en met elk groepslid afzonderlijk om te horen hoe het loopt.

In de tussentijd mogen het slachtoffer en of groepsleden altijd contact opnemen als er iets is, maar je neemt zelf geen initiatief.

STAP 7: Ga in gesprek met iedereen afzonderlijk

Na voldoende tijd ga je met elk lid van de No Blame-groep afzonderlijk in gesprek. Vraag hen of ze hun voorstellen hebben uitgevoerd en hoe dat voor hen voelde. Door iedereen apart te spreken, voorkom je dat groepsleden niet achter elkaar schuilen.

Het maakt niet uit of iedereen zijn voornemen heeft uitgevoerd, zolang de pesterijen maar gestopt zijn. Ga ook opnieuw na met het slachtoffer om te horen hoe die zich nu voelt en/ of de sfeer in de groep verbeterd is. Dit was het uiteindelijke doel van de No Blame-methodiek.

Is dat nog niet het geval en blijkt er weinig verandering in de situatie, dan kan je altijd nog eens samenkomen met het No Blame-groepje en eventueel nieuwe acties formuleren.

2. Preventie

Voorkomen is beter dan genezen – dit geldt ook voor pesten.

De sleutel tot pestpreventie ligt in een goede groepssfeer, wederzijds vertrouwen en respectvolle omgang. Door hier actief op in te zetten, verklein je de kans op pestgedrag aanzienlijk wat zeker en vast van belang is.

Jammer genoeg komt pesten nog vaker voor dan gedacht, dit in verschillende vormen. Het is dan ook heel belangrijk om kennis te krijgen in meerdere preventiemethodieken.

Hoe kun je pesten nu eigenlijk voorkomen?

1. Wees gul met complimenten:

Positieve bekrachtiging is een heel belangrijk gegeven. Hiermee kan je iemand meer zelfvertrouwen toepraten. Complimenten hoeven niet enkel bij grote prestaties, maar dit mag ook bij kleinere dingen plaatsvinden. Hiernaast werkt een positieve bekrachtiging effectiever en beter dan straffen en het versterkt de onderlinge band.

2. Toon oprechte interesse:

Vraag op regelmatige basis hoe het écht met je leden gaat. Deze vraag wordt dagelijks gesteld, maar er wordt niet genoeg bij stil gestaan. Stel deze vraag op een veilige plaats waar tijd en ruimte is voor het lid om hierop te antwoorden. Op deze manier bouw je aan een veilige sfeer waar iedereen zichzelf durft te zijn én voelen ze dat ze ergens terecht kunnen.

3. Zorg voor een evenwicht in de activiteiten:

Er worden elke zondag veel en leuke spelletjes gespeeld. Hierbij is het belangrijk om evenwicht te zoeken in spelletjes waarbij leden tegen elkaar strijden & spelletjes waarbij er moet worden samengewerkt. Samen met de groep iets overwinnen, schept een sterk gevoel van verbondenheid.

4. Stel samen duidelijke afspraken op:

Doe dit aan het begin van het jaar, zodat iedereen hier duidelijk weet van heeft. Dit hoeven geen regeltjes te zijn, maar eerder onderlinge afspraken binnen de groep. Hou deze duidelijk en overzichtelijk, in samenspraak met de groep. Je kan deze wel opschrijven en ophangen, zodat ze visueel zichtbaar zijn. Zo kan iedereen hier makkelijk op terugvallen.

5. Ga in gesprek bij ruzies of problemen:

Dit is van groot belang. Laat niet blijken dat je het zomaar voorbij laat gaan, maar neem actie. Luister naar beide partijen. Als het een groepskwestie is, kan je de hele groep samen laten nadenken en aantonen wat niet oké is. Zo leert iedereen zich inleven in anderen en leert iedereen zijn verantwoordelijkheid nemen. Ook is het belangrijk om aan te tonen dat dit soort onderwerpen bespreekbaar zijn. Als het praten zelf wat moeilijk verloopt, kan je altijd beroep doen op verschillende hulpmiddelen (vb. De Blobtreet).

Dit zijn verschillende voorbeelden van hoe we pestgedrag kunnen vermijden. Wanneer je iets opmerkt, twijfel dan niet en ga hiermee aan de slag. Het slachtoffer zal niet altijd zelf durven praten, een getuige die opkomt voor het slachtoffer kan heel veel voor hem/haar betekenen. Een groep die zwijgt, maakt het moeilijker om pesten te stoppen en laat het slachtoffer alleen.

3. Cyberpesten

3.1 Wat is cyberpesten?

Cyberpesten is een vorm van pesten waarbij het slachtoffer gepest wordt via nieuwe media en kan een langere periode plaatsvinden. Denk hierbij aan kwetsende berichten, ongewenste foto's... Maar niet alle vormen van gemeen gedrag vallen onder cyberpesten.

3 voorwaarden:

- Doel is om te kwetsen
- Machtsonevenwicht
- Het gedrag herhaalt zich

3.2 Verschil “cyberpesten” en “klassiek pesten”:

- Cyberpesters kunnen anoniem blijven.
- Slachtoffer kan altijd en overal belaagd worden.
- Het machtsverschil tussen pester en slachtoffer kan ook door betere computervaardigheden of anonimiteit ontstaan.

3.3 Cyberpesten aanpakken?

Als het pesten gebeurt in jouw groep, dan kun je gebruik maken van de “No-blamemethode”. Maar dit werkt niet altijd.

- Negeer het bericht van de pester. De pret die hij eruit haalt zal vervagen.
- Blokkeer de zender van de berichten.
- Meld ongepaste commentaar bij de leiding.
- Vat scheld-partijen niet persoonlijk. Achter een scherm durven mensen wat feller overkomen dan in het echt.
- Praat erover met mensen die je graag hebt of met je leiding.

- Verzamel bewijs en verwijder vooral geen reacties op berichten. Zo kunnen er sneller acties ondernomen worden.

4. Rol van de leiding

De eigen groepsleiding is het eerste aanspreekpunt als er een vermoeden is van pesten. Zij zullen dan in onderling overleg beslissen welke stappen noodzakelijk zijn.

In eerste instantie is het belangrijk om aandachtig te luisteren naar het verhaal van de gepeste. Eventuele eigen ervaringen moeten dan ook besproken worden. De leiding zal dan beslissen of ze hulp nodig hebben van de vertrouwenspersoon en/of de hoofdleiding. Uiteraard wordt dit allemaal besproken met het slachtoffer.

4.1 Vertrouwenspersonen / aanspreekpunten:

Binnen onze scouts zijn er twee vertrouwenspersonen aangesteld.

Deze zijn het aanspreekpunt voor zowel leden als ouders, maar ook leiding kan hier terecht. Samen zullen ze proberen om tot een zo goed mogelijke oplossing te komen. Ervaar je pestgedrag binnen de scouts of ken je iemand in jouw omgeving die hiermee te maken krijgt? Aarzel dan niet om één van deze personen te contacteren. Zij zullen je begeleiden doorheen het proces. Je staat er niet alleen voor!

Jana De Maerschalc (jogi-leiding)	Seppe Fonteyn (giver-leiding)
	
0474 21 47 54	0470 18 59 02

5. Rol van ouders

Ouders zijn noodzakelijke partners in de aanpak van pesten op school of in een jeugdbeweging. De hulp van ouders staat echter niet los van acties en maatregelen die op de scouts worden genomen.

5.1 Wat kunnen ouders thuis doen?

- 1) Thuis een veilige omgeving creëren.
- 2) Een weerbare houding stimuleren.
- 3) Breng de situatie in kaart.
- 4) Pest gedrag afkeuren .
- 5) Open staan voor een gesprek en aandachtig luisteren.

6. Externe begeleidingsmogelijkheden

Moesten wij toch niet de hulp zijn waar je naar zoekt, zijn er nog steeds externe begeleidingsmogelijkheden die je verder kunnen helpen. Hieronder worden onze drie favorieten opgesomd, zodat je zelf niet meer op zoek moet gaan.

Weet dat ook wij altijd contact willen opnemen met hen. Als deze drempel te groot is, kan je dit altijd aan een vertrouwenspersoon vragen.

Scouts&Gidsen Vlaanderen:

-> [Pesten | Scouts en Gidsen Vlaanderen](#)

De website van Scouts&Gidsen Vlaanderen biedt antwoorden op je vragen in verband met pesten binnen de scouts. Hierdoor zijn ze misschien concreter dan op andere websites.

AWEL:

-> [Awel | Awel](#)

AWEL luistert naar alle kinderen en jongeren met een vraag, een verhaal en/of een probleem. AWEL werkt volledig anoniem. Dat betekent dat enkel de oproeper en Awel op de hoogte zijn van het contact. Contact opnemen met Awel is gratis en kan via verschillende kanalen:

- Telefoon:

Via het gratis nummer 102.

(Bellen met Awel kan elke dag tussen 16u en 22u, behalve op zon- en feestdagen.)

- E-mail:

Via brievenbus@awel.be.

(Mails worden binnen 1 week beantwoord.)

- Chat:

Via de website van AWEL.

(Chatten met Awel kan elke dag van 18u tot 22u, behalve op zon- en feestdagen.)

WAT WAT:

-> [Info voor jongeren 11-24 jaar | WAT WAT](#)

WAT WAT is een online platform dat jongeren wilt informeren en adviseren. Het platform is een samenhang van meer dan 100 organisaties, door hun krachten te bundelen onder één naam (WAT WAT) is dit het referentiepunt voor jongeren met vragen.

Je kan er niet chatten of bellen waardoor het misschien iets minder persoonlijk is, maar het biedt wel veel antwoorden op verschillende vragen.

7. Evaluatie

Evaluatie vormt een essentieel onderdeel van ons pestbeleid. Na elk gemeld of behandeld pestgeval nemen we als leidingsploeg de tijd om terug te blikken op het proces. Door bewust te reflecteren kunnen we leren uit onze ervaringen en , waar nodig, ons beleid verbeteren. Enkel zo kunnen we in de toekomst nog doeltreffender handelen en een veilige omgeving blijven garanderen

We gaan evalueren op 3 niveau's:

1. Evaluatie binnen leidingsploeg

Het is noodzakelijk om het thema met jouw eigen leidingsploeg te bespreken en eventueel ook kort voor alle leiding te overlopen, dit hoeft niet met veel details. Hiernaast zal dit ook een puntje vormen op algemene groepsraden, waar leiding advies kan geven aan andere leiding.

Tijdens de nabespreking is het belangrijk om terug te blikken op hoe en wanneer het pestgedrag werd opgemerkt en vooral in welk stadium dit werd opgemerkt. Als de leiding het wist, is de leiding hier dan op een juiste manier mee omgegaan? Ook kan je de mening van het slachtoffer betrekken in deze evaluatie en navragen hoe hij/zij het proces ervaren heeft. Ook ga je aandacht besteden aan hoe de groep hier mee is omgegaan, als het nodig is, kan ook hier nog een gesprek plaatsvinden.

De leiding van de tak waar het heeft plaatsgevonden zal samen met een verantwoordelijke van het pestbeleid samenzitten rond de evaluatie. Zo kan er samen gebrainstormd worden over de eventuele werkpuntjes en kunnen deze tegen de volgende groepsraad worden voorgelegd. Ook zo blijft de hele leidingsploeg alert en groeit er een gezamenlijke aanpak rond pestgedrag.

2. Evaluatie binnen comité

Ook deze komen na elk pestgeval samen voor een meer diepgaande evaluatie. We bekijken of er effectief gebruik werd gemaakt van ons pestbeleid door bijvoorbeeld leden, ouders, leiding... Als dit zo is, gaan we hun ervaringen na en vragen we wat eventueel beter/anders kan. Zo hebben wij een zicht op hoe het pestbeleid vorm geeft voor mensen die hier echt middenin zitten. Zo gaan we na of de gekozen aanpak effectief was en in lijn lag met het beleid.

3. Evaluatie binnen vertrouwenspersonen

Onze twee vertrouwenspersonen, Seppe en Jana, nemen na elk pestgeval ook even de tijd om samen met het comité het proces te overlopen. Dit gebeurt vertrouwelijk en met respect voor de privacy van de betrokken leden.

Ze blikken even terug op hoe het meldingsproces verlopen is. Kregen zij melding van leden zelf, leiding of ouders? Was er een grote drempel om hen aan te spreken of waren zij toegankelijk? Hiernaast staan ze ook stil bij hoe zij het zelf ervaren hebben, met mogelijke emoties die hierbij kwamen kijken. Na elke begeleiding vragen zij ook na bij het slachtoffer wat wel en wat misschien minder goed was tijdens de aanpak. Uit elk proces zullen ze bijleren en hierdoor kunnen ze zichzelf enkel verbeteren.

SAMENVATTEND

Evaluatie is geen eenmalig moment, maar een doorlopend proces van leren en verbeteren. Dit mag dus absoluut niet vergeten worden. In dit thema is het van groot belang om kritisch stil te staan bij onze aanpak, want hier ga je te werk met gevoelens van mensen. Wanneer het pesten zelf is afgelopen, is het hele proces nog niet afgerond.

8. Tips tegen pesten

8.1 De preventiepiramide

Niveau 1: Creëer een topsfeer

- Zorg voor variatie in je activiteiten.
- Verdeel je teams willekeurig zodat iedereen telkens met andere leden zit.
- Een verveeld kind wordt snel vervelend.
- Geef je leden complimenten
- Vraag af en toe aan je leden hoe het echt met hen gaat

Niveau 2: Voorkomen is beter dan genezen

- Raak het thema pesten al eens aan in een groepsgesprek.
- Maak samen de regels en afspraken voor tijdens het jaar.

Niveau 3: Geef het een plek

- Zorg dat je leden weten dat ze bij jou terecht kunnen met een probleem.
- Zorg voor een plek om af te koelen.

Niveau 4: Als de boel toch ontploft

- Heb je een pestsituatie die lang aansleept?
⇒ No Blame-methode

9. Bronnen

Alles over pesten. (2025). *No Blame-methode*. Opgehaald van Alles over pesten: <https://www.allesoverpesten.be/pesten-aanpakken/no-blame-methode>

AWEL vzw. (2025). *awel*. Opgehaald van awel: <https://awel.be/>

Datalink. (2025). *Pesten aanpakken, wat kunnen ouders doen*. Opgehaald van VCOV: <https://www.vcov.be/ouderinfotheek/vcov-infomateriaal/Pesten>

imec vzw. (sd). *Nee tegen pesten*. Opgehaald van mediawijs: <https://www.mediawijs.be/nl/cyberpesten>

komaf. (2025). *Tool: No Blame om in 7 stappen pesten op te lossen*. Opgehaald van komaf: <https://komaf.be/nl/themas/artikel/de-no-blame-methode-van-tumult-helpt-om-in-je-vereniging-pesten-snel-op-te-lossen>

Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw. (2025). *Cyberpesten*. Opgehaald van scoutsengidsenvlaanderen: <https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/leiding/goed-omgaan-met-elkaar/pesten/cyberpesten>

Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw. (2025). *No Blame-methode*. Opgehaald van scoutsengidsenvlaanderen: <https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/no-blame-methode>

Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw. (2025). *Pesten*. Opgehaald van scoutsengidsenvlaanderen: <https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/leiding/goed-omgaan-met-elkaar/pesten>

Scouts en Gidsen Vlaanderen vzw. (2025). *Tips om pesten te voorkomen*. Opgehaald van scoutsengidsenvlaanderen: <https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/leiding/goed-omgaan-met-elkaar/pesten/tips-tegen-pesten>

Vlaanderen. (sd). *Awel*. Opgehaald van Vlaanderen: <https://www.vlaanderen.be/gezin/kinderen/jeugdhulp/awel>

Vlaanderen. (sd). *WAT WAT informeert en adviseert jongeren*. Opgehaald van Vlaanderen: <https://www.vlaanderen.be/cultuur-sport-en-vrije-tijd/jeugdwerking/wat-wat-informeert-en-adviseert-jongeren>

wieni. (sd). *watwat*. Opgehaald van watwat: <https://www.watwat.be/>